

**ТДВ «Інститут обліку і фінансів» НААН
Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки»
ГО «Федерація аудиторів, бухгалтерів і фінансистів АПК України»
Науково-виробничий журнал відкритого доступу «Облік і фінанси»**

ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНИЙ БАЗИС УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ В СИСТЕМІ СУЧАСНИХ РИЗИКІВ ТА ЗАГРОЗ

**Збірник тез учасників науково-педагогічного
підвищення кваліфікації
(01 жовтня – 12 листопада 2024 р., м. Київ)**

Київ
ТОВ «ВІПО»
2024

УДК 657
О 16

Редакційна колегія:
Василішин С.І., д.е.н., професор
Нежид Ю.С., д-р філософії

*Рекомендовано до друку Науковою радою ТДВ «Інститут обліку і фінансів»
НААН (протокол № 7 від 14.11.2024 р.)*

DOI <https://doi.org/10.33146/zbcon.2024.1>

Електронна pdf-версія збірника доступна за посиланням
<http://surl.li/rghpyi>

- О 16 **Обліково-аналітичний базис управління економічною безпекою в системі сучасних ризиків та загроз:** збірник тез учасників науково-педагогічного підвищення кваліфікації (01 жовтня - 12 листопада 2024 р., м. Київ, ТДВ «Інститут обліку і фінансів» НААН, ННЦ «Інститут аграрної економіки», ГО «Федерація аудиторів, бухгалтерів та фінансистів АПК України»). Київ: ТОВ «ВІПО», 2024. 308 с.

Вміщені у збірнику тези присвячені питанням теорії, методики та організації обліково-аналітичного забезпечення управління економічною безпекою в системі сучасних ризиків та загроз; обліку і оподаткування в галузях економіки в умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення України; обліково-аналітичного забезпечення сталого розвитку бізнес-суб'єктів; практичним проблемам ведення фінансового та управлінського обліку; диджитал-технологіям в обліку та звітності; аналітичному базису стратегічного менеджменту бізнес-процесів; організації та методиці аудиту тощо.

Збірник розраховано для використання в науково-практичній діяльності науково-педагогічних працівників, практикуючих бухгалтерів, аудиторів, фінансистів, податківців, державних службовців, здобувачів вищої освіти.

Матеріали друкуються в авторській редакції мовою оригіналу.

Відповідальність за зміст матеріалів несуть автори.

При використанні наукових ідей та матеріалів цього випуску, посилання на авторів і видання є обов'язковим.

УДК 657

@ТДВ «Інститут обліку і фінансів», 2024
@ННЦ «Інститут аграрної економіки», 2024
@ГО «Федерація аудиторів, бухгалтерів і
фінансистів АПК України», 2024

Фатенок-Ткачук А. ТЕХНОЛОГІЇ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ЦИФРОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ	262
Fedoryshyna L. BUCHHALTUNG UND ANALYTISCHE SICHERHEIT DER KOSTEN FÜR DIE BETRIEBSAKTIVITÄTEN DES UNTERNEHMENS	265
Фісуненко П. НАПРЯМКИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ ПІДПРИЄМСТВА	268
Фоміна Т. ЕКОЛОГІЧНЕ ОПОДАТКУВАННЯ В УКРАЇНІ	271
Царук Н. ВИБІР СТАНДАРТІВ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ЗВІТНОСТІ ПРО СТАЛИЙ РОЗВИТОК АГРОПІДПРИЄМСТВАМИ УКРАЇНИ	275
Ціцька Н. НАУКОВІ ПІДХОДИ ДО УПРАВЛІННЯ ДЕБІТОРСЬКОЮ ЗАБОРГОВАНІСТЮ ЯК СКЛАДОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКОВОГО ПРОЦЕСУ	278
Чернецька О. АНАЛІТИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТАРІЙ ЗМІЦНЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ В УМОВАХ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ БІЗНЕСУ	281
Шевчук К. БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА	283
Шепель І. ОЦІНКА РОЛІ ІНТЕГРОВаних ОБЛІКОВИХ СИСТЕМ В УПРАВЛІННІ ДАНИМИ ТА ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ НА ПІДПРИЄМСТВАХ	285
Шинкаренко О. ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ ЯК ІНСТРУМЕНТОМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА	288
Шматковська Т. ДІДЖИТАЛ-ТЕХНОЛОГІЇ В ОБЛІКУ: ТРУДНОЩІ ПРИ ВПРОВАДЖЕННІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ	290
Штерма Т. АНАЛІТИЧНІ АСПЕКТИ ВІДОБРАЖЕННЯ БЕЗРОБІТТЯ В КРАЇНІ	292
Юрченко О. ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ	294
Юрченко Ол. АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОЦІНКИ ВПЛИВУ ЗОВНІШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА НА ЕКОНОМІЧНУ БЕЗПЕКУ ПІДПРИЄМСТВ ОБОРОННОЇ ГАЛУЗІ	298
Якубишин О. ЦИФРОВІЗАЦІЯ В СИСТЕМІ ПОДАТКОВИХ РОЗРАХУНКІВ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ АГРАРНОГО БІЗНЕСУ	301
Янковська К. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ДІДЖИТАЛ-ТЕХНОЛОГІЙ В ОБЛІКОВІЙ СФЕРІ	303
Янчева Л. УДОСКОНАЛЕННЯ КОНЦЕПЦІЇ ІНТЕГРОВАНОГО УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ З ВИКОРИСТАННЯМ МАРКЕТИНГОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА КОНКУРЕНТНОЇ РОЗВІДКИ	305

Інеса ШЕПЕЛЬ

кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри підприємництва,
обліку та фінансів
Херсонського державного аграрно-економічного університету,
м. Кропивницький, Україна

ОЦІНКА РОЛІ ІНТЕГРОВАНИХ ОБЛІКОВИХ СИСТЕМ В УПРАВЛІННІ ДАНИМИ ТА ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ НА ПІДПРИЄМСТВАХ

Інтегровані облікові системи стали невід'ємною частиною сучасного управління даними та процесу прийняття рішень на підприємствах. Ці системи поєднують різноманітні функціональні модулі, такі як бухгалтерський облік, управління запасами, управління персоналом, маркетинг та продажі, і забезпечують інтеграцію та обмін інформацією між ними. Роль інтегрованих облікових систем в управлінні даними і прийнятті рішень на підприємствах надзвичайно важлива, оскільки вони дозволяють оптимізувати операційні процеси, підвищити ефективність управління, мінімізувати ризики та сприяти підвищенню конкурентоспроможності компанії.

Лоханова Н. О. зазначила, що проблеми поглиблення інтеграційних процесів в обліку можна розглядати в різних ракурсах, а саме як: інтеграцію обліку з іншими функціями управління, тобто в частині поглиблення інтеграційних зв'язків між функціями управління: плануванням, обліком, контролем і економічним аналізом; інтеграцію всередині системи господарського обліку, тобто інтеграційні процеси, що сприяють взаємопов'язаному розвитку бухгалтерського, статистичного і оперативного обліку [1]. Дослідження інтегрованих облікових систем та їхньої ролі в управлінні даними та прийнятті рішень на підприємствах залучило чимало науковців і практиків з різних країн. Пітер Дж. Вейл (Peter Weill) – професор з Массачусетського технологічного інституту (MIT) і дослідник інформаційних систем управління, який аналізував роль IT і інтегрованих систем, особливо ERP-систем, у створенні конкурентних переваг: Девід П. Нортон (David P. Norton) і Роберт Каплан (Robert S. Kaplan) – вони не лише досліджували інтегровані системи, але й розробили концепцію збалансованої системи показників (Balanced Scorecard), яка часто інтегрується з обліковими системами для підвищення ефективності управління; Шейх Д. Махамуд (Sheikh D. Mahmoud) – його роботи досліджують вплив інтегрованих облікових систем на прийняття управлінських рішень і мінімізацію фінансових ризиків на підприємствах; Томпсон Ш. Тігане (Thompson S. Teigland) – спеціалізується на дослідженні ERP-систем і розробці методів інтеграції бухгалтерського обліку з іншими системами управління підприємством; Маріо Мурдок (Mario Murdoch) – його роботи фокусуються на облікових інформаційних системах, особливо на питаннях автоматизації та аналізу даних для прийняття рішень у реальному часі. Дослідження цих науковців роблять значний внесок у розуміння того, як інтегровані облікові системи можуть оптимізувати управління та допомагати у прийнятті рішень на основі даних, що є важливими для розвитку сучасного бізнесу.

Існуючі підходи науковців щодо розгляду проблем інтеграції обліку з історичної точки зору докладно освітлені в роботі В.В. Євдокимова [2, с.23-26]. Інтегровані облікові системи відіграють ключову роль в управлінні даними завдяки можливості об'єднувати інформацію з різних відділів і забезпечувати її централізоване зберігання. Це дає змогу уникнути дублювання даних, зменшити ймовірність помилок, а також спрощує доступ до необхідної інформації. Відсутність дублювання даних та висока точність є критичними для ефективного функціонування підприємства, особливо коли йдеться про великі обсяги інформації, що потребують постійного оновлення та обробки.

Завдяки інтегрованим обліковим системам, дані про фінанси, виробництво, продажі, закупівлі та інші операційні аспекти автоматично синхронізуються, що забезпечує керівництво компанії точними даними в реальному часі. Ця безперервна інформаційна підтримка дозволяє підприємствам швидко реагувати на зміни ринкових умов, корегувати бізнес-процеси та оперативно приймати рішення, базуючись на актуальних і точних даних.

Інтегровані облікові системи надають можливість керівникам підприємств приймати обґрунтовані рішення, засновані на точній і повній інформації. Наприклад, в умовах автоматизованої обробки даних керівники можуть легко отримувати звіти про фінансові показники, продуктивність праці, рівень запасів тощо. Це дозволяє прогнозувати потреби підприємства, планувати закупівлі, оптимізувати використання ресурсів і зменшувати витрати. Інтеграція дозволяє аналізувати ситуацію з різних кутів зору, що сприяє кращому розумінню внутрішніх і зовнішніх чинників, які впливають на ефективність діяльності підприємства. Інтегровані облікові системи також забезпечують доступ до інструментів аналітики, що сприяють виявленню тенденцій та закономірностей у великих масивах даних. Наприклад, сучасні ERP (Enterprise Resource Planning) системи, такі як SAP або Oracle, включають модулі для проведення аналітики та створення прогнозів, що дозволяє керівникам оцінювати результати різних сценаріїв розвитку подій і приймати відповідні рішення. Це є особливо цінним для підприємств, які працюють у динамічних галузях, де рішення необхідно приймати швидко, на основі точної інформації.

Інтегровані облікові системи також грають ключову роль у зниженні ризиків, пов'язаних з управлінням даними. Такі системи дозволяють мінімізувати ймовірність людських помилок, адже автоматизація процесів знижує необхідність ручного введення даних та дозволяє фахівцям сконцентруватися на аналізі та прийнятті стратегічних рішень. Водночас інтегровані облікові системи забезпечують високий рівень безпеки даних завдяки вбудованим механізмам контролю доступу, шифруванню та резервному копіюванню інформації. Таким чином, компанії можуть бути впевнені в конфіденційності та цілісності своїх даних, що сприяє зміцненню довіри з боку партнерів і клієнтів.

У сучасному середовищі кіберзагроз інтегровані облікові системи також забезпечують необхідні заходи захисту від несанкціонованого доступу до даних і можливих атак. Наприклад, системи ERP мають рівневі доступи для співробітників залежно від їхніх посадових обов'язків, що значно знижує ризик витоку конфіденційної інформації. Доцільність застосування ERP (Enterprise

Resource Planning), дозволить застосовувати комплексну інформаційну систему, яка інтегрує всі бізнес-процеси підприємства, такі як фінанси, виробництво, закупівлі, продажі та управління персоналом, в єдину платформу. Основна мета ERP-системи - забезпечити доступ до актуальної інформації для кожного підрозділу підприємства та підвищити ефективність управління за рахунок обміну даними в реальному часі.

Щоб знизити ризик витоку конфіденційної інформації в ERP-системі, використовуються такі методи: 1) рівні доступу- співробітники отримують доступ лише до тих даних, які необхідні для виконання їхніх посадових обов'язків. Наприклад, працівники відділу кадрів матимуть доступ до інформації про персонал, але не зможуть переглядати фінансові звіти, що стосуються витрат і доходів. 2) аудит доступу та дій користувачів: ERP-системи можуть реєструвати всі дії користувачів (хто, коли, які дані переглядав чи змінював). Це дозволяє виявити несанкціонований доступ або спроби маніпуляцій з даними. 3) шифрування даних -дані всередині системи шифруються, що знижує ризик їх перехоплення і несанкціонованого використання. 4) двофакторна автентифікація - для підвищення безпеки входу можна використовувати двофакторну автентифікацію, яка вимагає додаткового підтвердження особи через мобільний телефон або інший пристрій. 5) регулярне оновлення системи - оновлення програмного забезпечення закривають можливі вразливості, які можуть бути використані для кібератак.

Такі заходи допомагають зменшити ризик витоку конфіденційної інформації, забезпечуючи надійний захист корпоративних даних в ERP-системі.

Використання інтегрованих облікових систем сприяє підвищенню конкурентоспроможності підприємств, оскільки дозволяє оптимізувати всі основні бізнес-процеси, що в результаті веде до підвищення продуктивності. Завдяки інтеграції інформації підприємства можуть швидше реагувати на зміни ринкових умов, зменшувати витрати та ефективно управляти ресурсами. Крім того, облік і аналіз великої кількості даних дозволяє підприємствам знаходити нові можливості для розвитку та інновацій.

Інтегровані облікові системи дозволяють компаніям застосовувати новітні технології, такі як штучний інтелект, машинне навчання та аналітику великих даних, що сприяє прийняттю більш точних рішень і виявленню нових напрямків для розвитку. Інтеграція облікових систем надає змогу знизити ризики, підвищити ефективність управління, збільшити прозорість операцій та покращити конкурентоспроможність. У сучасному світі інформаційних технологій компанії, які впроваджують інтегровані облікові системи, мають значну перевагу та перспективи для сталого розвитку і зростання.

Список використаних джерел

1. Лоханова Н. О. Поглиблення інтеграційних процесів як напрям розвитку облікової системи в управлінні економічною стійкістю підприємств. *Ефективна економіка* № 11, 2014. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3484>

2.Євдокимов В.В. Підходи науковців щодо проблем інтеграції обліку: історичний аспект. *Економіка розвитку*. № 2 (50). Харків: ХНЕУ, 2009. С. 23-26.